

Jubilej prof. Slavice Pavlič – 75 let

Kot mlada prof. zgodovine je Slavica Pavlič pričela poučevati zgodovino na gimnaziji v Idriji in idrijsko šolstvo jo je spremljalo tudi v Slovenskem šolskem muzeju, kjer se je 1. oktobra 1961 zaposlila kot kustosinja dokumentacije. Muzej je tedaj deloval v prostorih nekdanjega Marijanišča na Poljanski cesti 28, ki si jih je delil z Zavodom za šolstvo. Kot kustosinja je urejala register šol in letnih poročil in se vključila v pedagoško, razstavno in raziskovalno dejavnost muzeja. Z rezultati opravljenega dela v muzeju je tudi strokovno napredovala in dosegla 1972 naziv višji kustos, 1978 pa naziv muzejska svetovalka. Tematika šolstva med drugo svetovno vojno, prizadevnih in pomembnih šolnikov, šolskih stavb in razvoj predšolske vzgoje sodijo med pomembne poudarke njenega dela v muzeju, ki ga je po upokojitvi ravnatelja F. Ostanka tudi vodila med letoma 1974 in 1993. V tem času je muzeju pod njenim vodstvom uspel veliki met: iz dobrih 200 m² prostorov v Poljanskem predmestju se je preselil kar v štirikrat večje prostore prav v središču Ljubljane. Po čisto realnih možnostih, da se muzej preseli v Stiški дворец, saj so bili že narejeni načrti za obnovo objekta, je po zapletih in težavah tudi medmuzejskega tekmovanja za kulturno, prosvetno in politično podporo ravnateljici uspelo doseči sklep ministrstva in kulturne skupnosti in ga tudi realizirati. Od leta 1984 je tako naslov muzeja Plečnikov trg 1, ko se je preselil v del prostorov nekdanjih dekliških uršulinskih šol, v katerih je do tedaj delovala Šola za medicinske sestre. Z novimi prostori je ravnateljica Pavličeva muzeju ob njegovi 80 letnici (1988) tudi omogočila postavitve prvega dela stalne razstave, ki jo za novejši čas dopolnujemo še sedaj. Posebno ponosni smo bili 1989 še na ureditev lepe razstavne sobe z novo razstavno opremo, ves čas pa se zavedamo pridobitve prostorov, v katerih deluje muzej. Z njenimi prizadevanji smo ob naklonjenosti Kulturne skupnosti Slovenije leta 1989 vstopili v računalniško ero, čeprav takrat nismo prav razumeli ali so nam pripeljali računalno nekdanjih dni ali računalnik. Bil je pravi PC 286!

Slavica Pavlič se je rodila 22. septembra 1929 v družini, ki ji je prav železničarski poklic očeta zaznamoval rojstni kraj (Zemun pri Beogradu) in mladost. Prvi razred je obiskovala v rojstnem kraju, nato pa je nadaljevala šolanje v Subotici in od 1942 v Ljubljani na gimnaziji Poljane in na I. državni gimnaziji na Vegovi, kjer je maturirala leta 1950. Na ljubljanski univerzi je študirala zgodovino, po diplomi je od 1956 do 1961 poučevala na Gimnaziji Idrija, nato pa službovala v Slovenskem šolskem muzeju. Z vzgojo se je tako jubilatka ukvarjala v službi v

historični perspektivi, praktično in sodobno pa doma, saj sta z možem oblikovala lepo družino s štirimi otroci, danes pa se veselita že odraslih in mlajših vnukov.

Z ravnateljskim delom je Slavica Pavlič leta 1974 prevzela tudi del skrbi za skupno revijo šolsko – pedagoških muzejev v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu ter bila članica uredništva Zbornika za zgodovino šolstva in prosvete. Od 1979 skrbelo za upravo revije in bila od 1982 odgovorna urednica, od 1988 pa glavna urednica, pri delu uredništva in v reviji, ki od 1992 nosi ime "Šolska kronika" pa prizadevno sodeluje še sedaj. Značilno za jubilantko sta njena delavnost in prizadevnost, ki jo je Slovenskemu šolskemu muzeju kot ravnateljica z enako vnemo posvetila prav do upokojitve konec julija 1993, še naprej pa sodeluje s proučevanjem zgodovine šolstva. Njeni obiski v muzeju so študijske in delovne narave, ki jih zaposleni večkrat zmotimo s predstavitvijo današnjega muzejskega utripa in čemur rada prisluhne. Za opravljeno strokovno delo, ki je kdaj opazno, večkrat pa zastrto vtakano v razvoj muzeja, za prizadevno ravnateljevanje v večkrat suhih in skromnih letih, za njeno pozornost do zaposlenih, za podporo njihovim prizadevanjem za razvoj muzeja, ji posebej izrekamo svojo zahvalo. Veliko tega muzejskega in ravnateljskega dela ne zajame njena objavljena bibliografija, ki pa kaže razstavno, raziskovalno in znanstveno razsežnost dela Slavice Pavlič do danes, saj se mu uspešno posveča še naprej. Nekaj tem, ki so ji blizu, je uspela izdati tudi v knjižni obliki: posebej so to Predšolske ustanove na Slovenskem 1834–1945, Sto znamenitih osebnosti v šolstvu na Slovenskem in nedavna Zgodovina idrijskega šolstva. V

Z odprtja razstave "5 let 100 šol" v prostorih Slovenskega šolskega muzeja na Poljanski cesti, 6. junij 1973. Na fotografiji je v ospredju, ob ravnatelju Francetu Ostanku, avtorica razstave prof. Slavica Pavlič. (SŠM, fototeka)

muzeju se zavedamo, da ustanova raste iz korenin in sadov minulih let. Za to se z zahvalo oziramo na vidne in bolj skrite rezultate njenega dela, s pričakovanjem še kakšne študije o zgodovini šolstva in z najlepšimi željami ob jubileju!

* * *

Jesenski pogovori o zgodovini šolstva in o muzealstvu, 22. 9. 2004

V muzeju smo se odločili povezati jubileje in novosti z delovnim praznovanjem. Zgodovinarjem morda leta res ne minevajo tako hitro, saj se mi zdi, da je minilo komaj par let od upokojitve naše dolgoletne ravnateljice, komaj kakšno leto je, ko smo se zbrali na njeni prejšnji okrogli obletnici, ko je tu že pravi jubilej. Zelo zadržano je prof. Slavica Pavlič privolila, da njeno 75 letnico povežemo z *“jesenskimi pogovori o zgodovini šolstva in o muzealstvu”* v slovesno odprti novi muzejski čitalnici v delu obnovljenih prostorov, ki jih je pred 20 leti preskrbela svojemu muzeju. Praznovanju sta se z drugimi pridružila tudi muzeja, s katerima je jubilanтка dolga leta sodelovala: ravnateljica Hrvatskega šolskega muzeja Elizabeta Serdar je čestitke izrekla osebno, iz beograjskega Pedagoškega muzeja pa je prišlo pisno voščilo tedanje direktorice Branislave Jordanović. Z njim je sporočila muzeju ob 75 letnici Slavice Pavlič *“poštovanje njenom radu i uspešnom rokovođenju Slovenskim školskim muzejom i zajedničkom saradnjom tokom dužeg broja godina”*.

Tako so 22. septembra 2004 jesenske pogovore zaznamovale tiste teme, s katerimi je povezana naša jubilanтка, po drugi strani pa so bile usmerjene tudi širše. Vsebinsko so si sledile teme povezane z *zgodovino šolstva v Idriji*, sklop *‘otroci in otroški vrtci’*, ki sta mu sledili temi *‘šole, stavbe in šolstvo tu in tam’* ter *‘učitelji, knjige, knjižnice in razstave’*. Jesenske pogovore so sklenili prispevki, ki so tematsko segali *‘od medvojnega do sodobnega šolstva’*, nato pa smo imeli še krajši razgovor. Na jesenskih pogovorih je sodelovalo s prispevki 26 avtoric in avtorjev (muzealcev, arhivistov, pedagogov in raziskovalcev šolske zgodovine), katerih prispevki so večinoma objavljeni v tem zborniku, več jih je bilo aktivnih v diskusiji, nekateri pa so se s svojimi prispevki pridružili pozneje.* Naj bo ta naša strokovna bera nabrana za skupne čestitke spoštovani gospe Slavici Pavlič, naši Slavici v jubilejni pušelj!

Branko Šuštar

* Od načrtovanih prispevkov jesenskih pogovorov ni bilo 22. 9. 2004 predstavljeno besedilo Irene Lebar, pač pa prispevek Biserke Debeljak o šolanju v organih za notranje zadeve. Dr. Štefan Trojar (o znamenitih osebnostih v šolstvu na Slovenskem) je pripravil svoj prispevek pozneje, dr. Marjan Žnidarič je poskrbel za objavo prispevka, s katerim je sodeloval na jesenskih pogovorih, v ČZN, prispevek dr. Rozine Švent pa smo že vključili v tematsko predstavitev begunskega šolstva v Šolski kroniki 2004, št. 2. Upamo, da bomo uspeli v naslednjo številko ŠK uvrstiti tudi ostale na pogovorih predstavljene prispevke dr. Jurke Lepičnik Vodipivec, mag. Marjetke Balkovec Debevec, mag. Staneta Okoliša, Vilme Brodnik in dr. Andreja Vovka.

Sodelujoči na jesenskih pogovorih ob 75-letnici prof. Slavice Pavlič in odprtju prenovljene čitalnice v Slovenskem šolskem muzeju, 22. september 2004. (SŠM, fototeka)

***The 75th birthday of Slavica Pavlič
Autumn Discussions on the History of Education and the Science of
Museums, 22 September 2004***

In the autumn of 2004 the Slovenian School Museum celebrated three important events. It was twenty years ago that the Museum, headed by Slavica Pavlič, moved to its current location at Plečnikov trg 1, which enabled its further development. The renovation of the building there has been going on since 2002. A new library reading room was arranged and opened at a small ceremony on 22 September 2002. On that occasion, the Autumn Discussions on the History of Education and the Science of Museums was held in the library, among others to mark the 75th birthday of Slavica Pavlič. After graduating from history, Slavica Pavlič first taught history at the Gimnazija in Idrija (1956-1961). She joined the Slovenian School Museum in 1961. In addition to being its director for many years (1974-1993), she also headed up and helped create the museum's exhibition and research activities. As many as 26 people joined in the Autumn Discussions (museum professionals, archivists, teachers and researchers of school history). The majority of their papers appeared in the School Chronicle, whilst some articles were added later: